

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

П о я с н ю в а л ь н а з а п и с к а

до дипломної роботи

М А Г І С Т Р

(освітньо-кваліфікаційний рівень)

на тему: "Управління експортною діяльністю підприємства"

Виконала: студентка 2 року навчання,
групи 8.06.07.12.02,
спеціальності 8.03050301 "Міжнародна
економіка"

Паніна А.І.

Керівник: к.е.н., доцент Серпухов М.Ю.

Рецензент:

Харків – 2014 рік

РЕФЕРАТ

В умовах глобалізації світової економіки та посилення конкуренції на ринках особливої актуальності набувають питання розвитку експортного потенціалу підприємства, які не є новими і виникали на різних етапах економічного розвитку багатьох країн світу. Враховуючи сучасний стан платіжного балансу, особливої уваги потребують питання збільшення експорту продукції. Саме тому обрана тема дипломної роботи є актуальною та має практичну значимість.

На сучасному етапі розвитку світового господарства економічний стан держави визначається такими важливими факторами, як внутрішні ресурси країни і ступінь її інтеграції в світо господарську систему. Одним з найважливіших факторів інтеграції України до світового господарства є створення механізму сталого розвитку експорту, що в сучасних умовах залежить від можливостей вітчизняних підприємств виробляти і реалізовувати товари, які відповідають вимогам світового ринку за якістю, ціною та рівнем сервісу.

Сучасні можливості експортного потенціалу України залежать від рівня розвитку окремих економічних регіонів. За обсягами зовнішньої торгівлі найбільша питома вага на експортну продукцію припадає на Дніпропетровську, Донецьку, Запорізьку, Луганську області та м. Київ, які разом забезпечують понад 60% усього експорту.

Серед південних областей України за обсягами експорту товарів виділяються Миколаївська і Одеська області за рахунок, відповідно, поставок суден і хімічної продукції. У Причорномор'ї стратегічним завданням є встановлення преференційного режиму вільної торгівлі і спільного підприємництва на перетині основних комунікаційних напрямів Північ-Південь і Захід-Схід. Західні області України характеризуються значною

кількістю учасників зовнішньоекономічної діяльності і спільних підприємств (35% С П країни).

В даний час досить стабільним попитом в окремих сегментах світового ринку користується вітчизняна продукція металургійного комплексу (прокат чорних металів, сталеві труби, залізна руда, феросплави і ін), окремі види машинобудування (комплектуючі агрегати, машини та обладнання для власного машинобудування), гірничо-видобувної, електроенергетичної промисловості, будівельної індустрії, промисловості будівельних матеріалів (поліроване і віконне скло, каоліни, тугоплавка і вогнетривка глина, кварцовий пісок, вироби з граніту, санітарно-керамічні вироби, цемент), хімічного комплексу (аміак, карбамід, оцтова кислота, бензол, вінілхлорид, шини, лікарські засоби тощо).

Багатогранність промислового виробництва і сфер реалізації його продукції, у тому числі за сегментами світового ринку, передбачає багатовекторність експорту і наявність різних стратегій розвитку. В перспективі продукція машинобудівного комплексу повинна бути домінуючою. Зараз на світовому рівні якості виробляється продукція літако- і суднобудування, космічної, військової техніки та озброєння. Для закріплення і підвищення конкурентоспроможності продукції на зовнішньому ринку необхідно втілювати в виробництво новітні досягнення вітчизняної і зарубіжної науки і техніки, створення нових організаційних структур - спільних підприємств, промислово-фінансових груп, холдингових компаній - із залученням коштів як іноземних, так і вітчизняних інвесторів.

На теперішній час всі області України задіяні у зовнішньоекономічній діяльності. Види експортованих товарів і послуг залежать від спеціалізації підприємств того чи іншого регіону. У свою чергу на спеціалізацію господарської діяльності області впливають різні фактори: географічне положення, наявність сировинної бази, розвиток інноваційного комплексу.

Кожна область відіграє важливе значення в зовнішньоекономічній діяльності України.

Дослідженням питань формування зовнішньоекономічної діяльності та експортного потенціалу підприємства займалися багато вчених, такі як: Піддубний І.О., А.Н. Азріян, М.Сейфуллаєва, В.Капіцин, В.І. Попов, В.Михайловський, В.Вінд, К.Брезгіна, П.Медведів, О.Є. Кузьмін, Л.І. Чернобай, О.Г. Мельник, Н.О. Вацик та інші.

Метою даної роботи є дослідження системи управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства «Об'єднання Комунар» та розробка рекомендацій з її вдосконалення.

Об'єктом дипломної роботи є фінансово-економічна та зовнішньоекономічна діяльність ДНВП «Об'єднання Комунар».

Предметом дипломної роботи є формування та управління експортною діяльністю ДНВП «Об'єднання Комунар»

Для досягнення постановленої мети необхідно вирішити такі задачі:

а) розглянути поняття «експортний потенціал підприємства» взагалі та експортний потенціал України;

б) детально розглянути теоретичні та методичні підходи до управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;

в) проаналізувати фінансово-економічну та зовнішньоекономічну діяльність ДНВП «Об'єднання Комунар» та зробити висновки;

г) проаналізувати експортний потенціал ДНВП «Об'єднання Комунар»;

д) надати рекомендації з вдосконалення системи управління зовнішньоекономічною діяльністю ДНВП «Об'єднання Комунар».

Для оцінки експортного потенціалу України та стану експортної діяльності ДНВП «Об'єднання Комунар» використовувалися методи статистичного, функціонально-структурного та порівняльного аналізу, системного аналізу та синтезу, порівняння й узагальнення, економічного моделювання.

Практичне значення одержаних результатів полягає у тому, що використання доведених до рівня конкретних рекомендацій та пропозицій підвищує рівень управління експортною діяльністю підприємства ДНВП «Об'єднання Комунар», забезпечує прийняття більш обґрунтованих стратегічних та тактичних рішень щодо методів і засобів нарощування та реалізації ефективного експортного потенціалу підприємства, зростання прибутковості його експортної діяльності.